

2den Valgkreds (Berg) sige et Par Ord med Hensyn til Retsvidneinstitutionen. Det er ikke min Mening just at ville paastaa, at denne Institution skulde være saa fuldkommen, at den ikke er modtagelig for Forbedringer. Det kan gjerne være, at den paa nogle Steder har udviklet sig paa en mindre heldig Maade, og at man navnlig ikke har søgt at faae dertil egnede Personer til Retsvidner. Men jeg vil blot henlede Opmærksomheden paa, at dette er i saa Fald ikke egentlig Lovgivningens Skyld, men det maa ligge i den Maade, hvorpaa man anvender Lovbestemmelsen. Dengang man i 1847 affastede de gamle Stoffemænd, fordi man var kommen paa det Nene med sig selv om, at de ikke frembøde nogen Garanti, idet de sædvanlig vare fattige, afhængige og ringe Personer, som hverken havde den fornødne Uafhængighed eller den fornødne Indsigt eller Opfattelsesevne til at kunne forstaa, hvad der foregik, vilde man jo netop gaa en anden Vej, og naar man vil tage Forordningen af 9de Juni 1847 for sig, vil man finde, at den udtrykkelig indskræper, at der med Hensyn til Retsvidnernes Lønning vel bør tages det Hensyn, som i alle kommunale Anliggender bør tages til en hensigtsmæssig Sparommelighed, men at der dog ved Siden deraf bør sørges for, at Vilkaarene for Retsvidnerne ikke blive ringere, end at det jo kan ventes, at agtbare og forstandige Mænd i en Stilling, der ikke giver Anledning til at befrugte noget for Udførelsen af deres Kald skadeligt Uafhængighedsforhold, ville findes villige til at overtage dette Overv. Det var netop Meningen med den hele Foranstaltning og navnlig ogsaa med den Lønningssmaade, der blev indført ved denne Forordning af 1847, at man vilde se at komme til at faae Mænd, der vare saaledes stillede i det Hele, at de baade kunde forstaa, hvad der påstred, og ogsaa være i Besiddelse af den fornødne Uafhængighed, saa at man kunde stole paa, at de vilde gjøre Indvendinger, hvis der blev tilført Protokollen Noget, som ikke stemmede med, hvad der virkelig forelaa. Jeg vilde blot gjøre denne Bemærkning, fordi jeg vilde henlede Opmærksomheden paa, at det er egentlig ikke Lovgivningens Skyld, — Lovgivningen tror jeg har i den Henseende gjort, hvad den kunde — men at det snarere ligger i Maaden, hvorpaa man anvender den, at det ligger i, at man ikke anvender den fornødne Omhu paa Valget af disse Personer, saavel som at man maaft ogsaa er noget for sparommelig med Hensyn til den Løn, man lader tilflyde dem; thi, at det er nødvendigt, naar man vil have brugelige Folk hertil, at Lønne dem nogenlunde ordentlig, kan ikke være Andet, efter som det baade er et meget tidsspildende og virkelig

ogsaa i Længden meget kedsommeligt Arbejde at sidde og høre paa alle de kriminelle Forhør.

Berg: Ja, der er jo ganske vist i Loven med Hensyn til hvem man skulde tage til Retsvidner, sigtet paa andre Mænd, men Institutionen har jo udviklet sig saaledes i de 34 à 35 Aar, at den faktiskke Tilstand vistnok er saaledes, som jeg har antydnet, og jeg antog derfor, at den Lovbestemmelse, som den høitærede Minister oplæste, var af alle Autoriteter betragtet som foreldet, som Noget, man ikke fandt det fornødent at udføre i Praxis. Men det er jo ogsaa kun den ene Side af Sagen; den anden Side er: hvilken Myndighed have saa disse Retsvidner, naar engang saadanne Mænd faae Plads, som kunne udføre Overv. til nogenlunde Betyggelse, og ville de have denne Myndighed i en saadan Udstrækning, som jeg mente vilde være ønskelig overfor Forhold f. Ex. af den Natur, hvor det gjælder om at klare begge Parter's Stilling til hinanden som den Overfaldnes og den Overfaldendes og at faae Sagen ført rigtig til Protokols, for at man tilfulde kan bedømme, hvad Anledningen har været, eller, hvis nu f. Ex. den Overfaldne var en ringere staaende Mand og den Overfaldende en højere staaende, faae begge's Forhold til hinanden tydelig fremstillet gennem Protokollen, saaledes at Resultatet for den Overfaldende kunde bedømmes ogsaa efter en Betragtning af og Hensyn til hans forudgaaende Stilling til den Anden. Som sagt, det var helbdigt, om vi kunde faae det ordnet saaledes, at der kunde være noget Betyggelse med Hensyn til Paagjældendes Stilling ligeoverfor Dommeren. Det skal jeg imidlertid ikke opholde mig ved her. Jeg hører jo, at den høitærede Justitsminister ogsaa holder sig til Loven, og at det skal være paalidelige Mænd, der skulle sidde som Retsvidner. Som det lader til, ere vi altsaa enige. Vi faae jo ogsaa nok den ærede Forespørgers Thema paa Tale siden.

Forespørgeren (Scharling): Jeg vil kun tillade mig at takke de ærede Medlemmer, som have taget Del i denne Forhandling og derved bidraget til at gjøre den fyldigere og mere oplysende. Der er jo under Forhandlingerne blevet fremdraget forskellige Momenter, som kun staa i en noget fjernere Forbindelse med det, som er den egentlige Gjenstand for min Forespørgsel, og jeg skal derfor ikke gaa nærmere ind paa disse Forhold, om det end i og for sig kunde være interessant at faae dem berørte lidt nærmere. Kun skal jeg overfor det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) bemærke, at, naar han gjorde gjældende, at det i adskillige Tilfælde